

ב"ה

"לדורי דורות"

תשורה למשתתפי שמחת הנישואין של

יעקב ודבורה לאה

קפלון

כפר חב"ד

י"ג מנחם-אב, תשפ"ו

"לדורי דורות"

קשר ותיק בין וילנה לליובאוויטש,
בין משפחה חבדי"ת בבני ברק לבית חיינו,
וגם: חתונה ירושלמית לפני מאה שנה

*

"אוצרות ליובאוויטש" גליון 102

תשורה למשתתפי שמחת הנישואין של
יעקב ודבורה לאה
קפלון

כפר חב"ד
י"ג מנחם-אב, תשפ"ו

פתח דבר

ב"ה. י"ג בחודש מנחם-אב, אשר י"הפך וכו' לשמחה ולששון ולמועדים טובים, תשפ"ו

לכל המשתתפים בשמחתנו, שמחת נישואי ילדינו היקרים, החתן יעקב הכהן והכלה דבורה לאה שי' - מוענקת בזה תשורה מיוחדת, כמנהג שנקבע בשמחות אנ"ש שי', על פי מה שנהג כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו והרבנית הצדקנית. התשורה כוללת - מלבד את תוכן התשורה, שחולקה בחתונת הרבי לפי הוראת הרבי הריי"צ, לחיזוק אהבת ישראל בין החסידים - את הדברים הבאים:

1. פרטים חדשים על פגישת הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ' זצ"ל עם הרבי בשנת תרצ"ב, על פי הוראת הרבי הריי"צ נ"ע. הכלה הינה נינת הרבנית נחמה ליבא ברנשטיין ע"ה, בתו הצעירה של ר' ברוך בער.

2. קטע ממכתב סב החתן הרה"ח ר' יעקב אורינשטיין ע"ה אל בני המשפחה שבאה"ק, בבני ברק, משנת תשל"ט; נכתב מבית חיינו, בעת ביקורו לרגל שמחת נישואין של בן המשפחה, ובו תיאור ברכות הרבי אליו ב'יחידות', ובמעמד נתינת הסידור לחתן.

3. תצלום הכתובה מחתונת סבא-רבא של החתן, הרה"ח ר' אורי ניסן אורינשטיין ע"ה, משנת עטר"ת, בירושלים עיה"ק ת"ו.

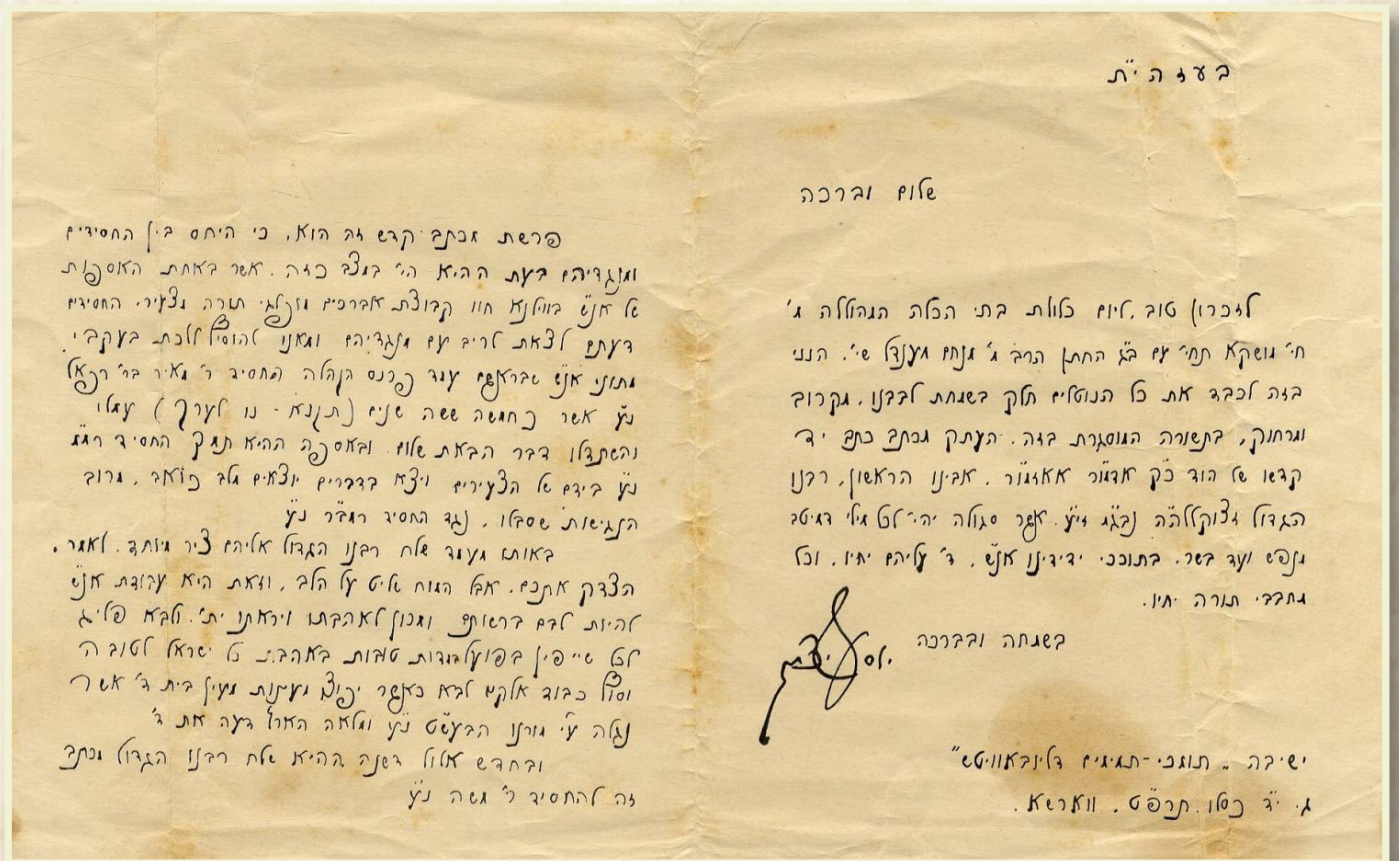
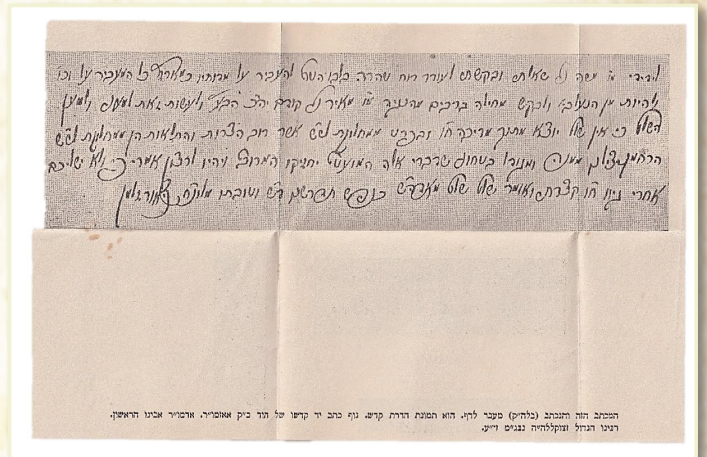
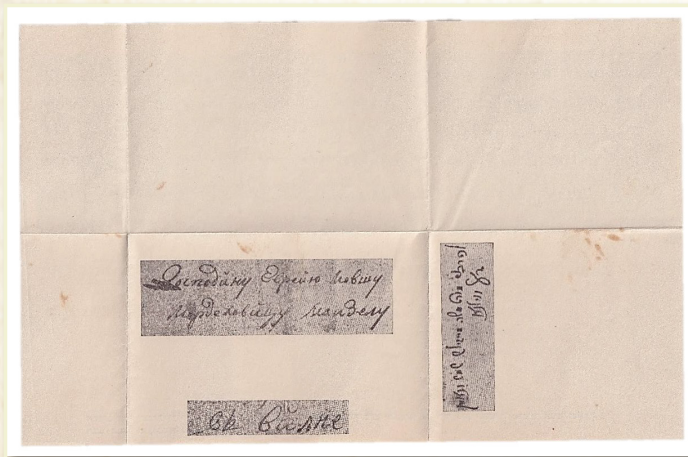
4. "אוצרות ליובאוויטש" גליון 102, שכשמו כן הוא: אוצרות חסידיים עם ניחוח ליובאוויטשאי. במדור "ימים ראשונים" מופיע תיאור ביקורו אצל הרבי של סבא-רבא מצד החתן, החסיד ר' משה זלמן פייגלין ע"ה מאוסטרליה, בשנת תשט"ז, ומובאות שיחות הקודש שהיו קשורות אליו בענין ייסוד בית רבקה.

אנו מודים לכל המשתתפים בשמחתנו, ומאחלים לכולם שירבו אצל כל אחד ואחת שמחות פרטיות במשפחותיהם, ואידישע-חסידישע נחת מכל יו"ח שי'.

ויהי רצון שנוכה בקרוב לראות - בדוגמת שמחת יום חמשה-עשר באב הבעל"ט [שהיא מעין השמחה דלעתיד-לבוא, כמבואר בדא"ח] - בשמחת הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

תצלום מכתב אדה"ז בכת"י"ק

התשורה שנתן כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע לאורחי החתונה הגדולה בוורשה
של הרבי והרבנית, בי"ד כסלו תרפ"ט

הבטחה מופלאה לנחת מהצאצאים

מובאים בזה חלקים ממכתב סב החתן, הרה"ח ר' יעקב אורינשטיין ע"ה, אל בני המשפחה שנשארו בארץ, שבו מתאר את היחידות, יחד עם – תבל"ח – הסבתא תבל"ח מרת פריידא, אצל הרבי, ומצטט ברכה יוצאת-דופן שקיבל (בהודמנות אחרת):

שיראה נחת מצאצאיו "לדורי דורות"!

במכתב מתוארת גם בקצרה ובחביבות חתונת דוד החתן, הרב דוד שי' פלדמן וזוגתו תי', ובהעתקתנו קטע זה לתשורה רמזנו כצפוי גם לחתונה זו...

דורות" [אמן]. ויהי רצון שברכות כ"ק אדמו"ר שליט"א יקוימו במילואן, אמן.

אתמול ביום רביעי כ' כסלו היינו ביחידות אצל הרבי שליט"א נכנסנו קודם אני אמא ושרה'ה. הרבי התחיל לדבר אל שרה'ה..

ולנו הוא פנה ואמר שיהי' לכם ממנה ומכל הילדים הרבה הרבה נחת יהודי וחסידותי [אמן].

אח"כ פנה אלינו ואמר עוד הפעם: מזל טוב עבור החתונה, ובשורות טובות בכל הנזכר. בפתקא, כפי הוראת הגבאים ובגלל הבריאות של הרבי שליט"א, רק הזכרתי שמות בני המשפחה אך האמא כתבה מכתב שלם וליבל גרונר קצת צעק עליה שלא תמסור את זה, אחרת הוא לא מרשה לה להיכנס, אך כשהיא נכנסה לפנים היא החזיקה את המכתב בידה והיססה - כן למסור

או לא - הרבי שליט"א הבחין ואמר "יש לך עוד משהו למסור לי"? כשהוא אמר כך - היא שמה המכתב על השלחן והרבי התחיל לעיין בו, אך ליבל גרונר התחיל להגיד: נו נו צריכים לצאת כבר, ופנה אלי באדיבות: צריך לגמור ולצאת. אנו התחלנו להתקדם לעבר הדלת, ואז אמר הרבי: נו, בשורות טובות בכל האמור. ובזה נסתיימה היחידות שלנו..

אני מאחל לכם כל טוב ולהתראות בשבוע שמחות, שלכם האוהב והמתגעגע לראותכם, ד"ש מ..... ולהתראות

אבא

בעהשי"ת

יום ה' כ"א כסלו תשל"ט, פה נ"י

אל ילדינו היקרים והחביבים שפרינצה'ה אברהמ'ה אסתרל ואורה'ה שיחי' שלום שלום וכ"ט סלה. ב"ה אשר אנחנו כולנו בקו הבריאות. כן לשמוע מכם. בגלל הלחץ והמתח התמידי שאנו שרויים כאן לא כתבנו לכם עד עכשיו ואתכם הסליחה, אני כותב מכתב זה לפני לכת'י ל-770 להתפלל

השעה היא שעת בוקר

. . היות וישנם נוסעים החוזרים ארצה אני מקווה למסור המכתב אתם.

קודם כל אספר לכם כי החתונה היתה מאד יפה ושמחה היא נמשכה עד 2:30 לפנות בוקר. הבחורים שרו ורקדו כל הזמן. . אנו מקוים להשי"ת שיהי' להם רב עושר ואושר ונחת כל ימיהם, ויבנו בית נאמן בישראל ע"פ דרכי החסידות.

ביום שני ח"י כסלו ערב

החתונה נסענו כלנו לאוהל של כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע. התפללנו שם עבור כל המשפחה ושמונו פתקאות כנהוג.

אחר כך לפני מנחה חכיתי אני ודוד החתן ליד חדרו של הרבי שליט"א. הרבי יצא ונתן לדוד סידור ואמר בזה"ל, שיהי' בשעה טובה ומוצלחת ובשו"ט, און זאלסט דיר אויסבעטן אלעס גוטס.

אח"כ הוא פנה אלי ואמר "זאלסט האבען אַסך נחת פון דיא קינדער און פון אַלע קינדער און פון קינדס קינדער לדורי דורות". אני מתרגם לעברית: "שיהי' לכם הרבה נחת מהילדים האלו ומכל הילדים ומצאצאי צאצאיכם לדורי

חסבא ר' יעקב אורינשטיין ע"ה במבצע תפילן בכותל המערבי. נראים גם החסידים: ר' בערקע חן, ור' שמחה גורודצקי.

הגאון רבי ברוך בער נ"ע

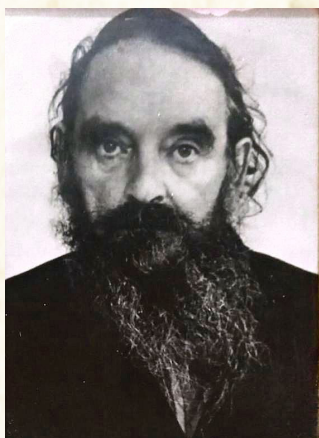
והקשר המיוחד לרבותינו נשיאינו

אבי הכלה, הרה"ח ר' אליעזר שי' ליכטשטיין, הינו נין של הגאון המפורסם ר' ברוך בער לייבוויץ, ראש ישיבת קמניץ במקומה הראשון. אמו של הרא"ל היתה בתה של הרבנית נחמה ליבא ברנשטיין - בתו הצעירה של ר' ברוך בער. בעלה הרב משה ברנשטיין הקים וייסד את ישיבת קמניץ בירושלים בשנת ת"ש, והיה בה ראש הישיבה. [יצויין כי פטירתו היתה בי"ח מנחם-אב תשט"ז].

על אישיותו הפנימית של הגאון ר' ברוך בער ניתן ללמוד מביטוי נדיר שאמר עליו כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע: **א איידעלע צורה** [= פנים עדינות; 'בעל צורה'].

ב'שלישלת היחס' שבהקדמה ללוח 'היום יום' נכתב: **"תרצ"ב – נוסע בשליחות כ"ק חותנו לבקר את הרה"ג ר' חיים עוזר גורדז'ינסקי. נפגש עם הרה"ג ר' ברוך בער לייבוויץ"**.

ר' ברוך בער היה אצל הרבי הרי"צ נ"ע, ופגש לכאורה פעמיים את הרבי נשיא דורנו, האחת בשנת תרצ"ב כנ"ל, והשנית בשנת תרצ"ז, כפי שמסופר להלן. בשל כמה שינויים בין הגרסאות והקושי להגיע לגרסה אחידה, הבאנו קטעים אחדים מכולם, ואנו מציינים את המקורות.

הרב משה ברנשטיין, חתנו של ר' ברוך בער

הגאון רבי ברוך בער

לימודו היה ביגיעה עצומה ובהתלהבות גדולה, וכשנתחדשה לו סברא והבנה בדברי הראשונים היה שמח באושר עצום. חותנו הגאון רבי אברהם יצחק הלוי צימרמן זצ"ל כיהן כאב"ד האלוסק, ולאחר שעבר חותנו לקרמנצ'וג ישב שם על כסאו. מסביבו התלקטו תלמידים מצוינים והוא הרביץ בהם תורה, והיה מגדלם כגון הדואג לכל שתיל ושמח בהצלחתו. בשנת תרס"ג נתמנה לראש ישיבת סלבודקא "כנסת בית יצחק". בזמן מלחמת העולם הראשונה נדד עם ישיבתו למינסק. בתרפ"א עבר עם ישיבתו לוילנא, ובתרפ"ו העביר את הישיבה לקאמניץ. שמונה- עשרה שנה התנוססה הישיבה בקאמניץ ועם פרוץ מלחמת העולם השניה עברה לוילנא, שם נסתלק הגאון זצ"ל ביום ה' כסלו ת"ש. ספרו "ברכת שמואל" על הש"ס מהווה נכס צאן ברזל בכל הישיבות.

תחילה נביא את תולדותיו של הגאון, מתוך הספר "שמן ששון מחבריק":

הגאון האדיר רבי ברוך בער לייבוויץ זצ"ל נולד בשנת תרכ"ז בעיר סלוצק לאביו רבי שמואל דוד, ממקורביו של המרא דאתרא רבי יוסף בער סולובייצ'יק. מילדותו הצטיין בכשרונות נפלאים, בהתמדה ושקידה וביראת שמים. בן י"ב שנה חידש חידושי תורה שהפליאו את השומעים. בן שש עשרה נסע לוואלוז'ין ונעשה לתלמידו המובהק של הגאון רבי חיים מבריסק זצוק"ל.

הוא נמנה על הקבוצה המצומצמת של תלמידי החכמים הצעירים, עמם למד ר' חיים את שעוריו לפני שאמרם ברבים. התקשרותו לרבו היתה מופלאה והמשיך בה אף אחרי פטירתו.

*

הגאון רבי ברוך בער זצ"ל היה עוסק עם כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ בכמה מענייני הכלל, והוא אף מופיע חתום ביחד עמו (ועם מרן בעל ה"חפץ חיים" והגר"ח"ע גרודזינסקי זצ"ל) על כרוז למען יהדות רוסיה.

הקשר החזק עם הרבי הריי"צ נראה ממכתבו של הרבי הריי"צ מג' כסלו תש"ב אל "הסתדרות תלמידי הגאון ר' ברוך דוב נ"ע" לאחר פטירתו, בו הוא כותב: "ידידי הגאון מורם זרבים ר' ברוך דוב נ"ע, יקר לי במאד זכרו ושיחותיו באהבת התורה וחבת המצוות". ושוב מזכירו במכתבו מג' כסלו תש"ד: "ידידי הגאון האדיר בעל מדות נעימות כש"ת מוה"ר ברוך דובער נ"ע".

*

בהמשך מובא שם סיפור הפגישה עם הרבי, על פי המסופר ב"ימי מלך":

"הרב יוסף קרופניק שי' (מנהל כללי של ועד הרבנים במונטריאול), מספר סיפור מעניין, ששמע מתלמידו של רבי ברוך בער זצ"ל בקאמניץ, הגאון רבי ישעי' שמענוביץ שליט"א (פאר תלמידי מיר, ראש ישיבת "רבנו יעקב יוסף" בניו יורק), אודות פגישתם של כ"ק אדמו"ר והגאון רבי ברוך בער זצ"ל: "פעם צירפני מורי ורבי לנסיעתו מקאמניץ לוויילנא, לביקור אצל הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל. רבי ברוך בער נכנס לחדרו של הגר"ח"ע ואני המתנתי בחוץ, ובאותה שעה היו שם כמה תלמידי חכמים. לפתע הגיע אברך שלשאלתנו הציג עצמו כחתנו של הרבי מליובאוויטש, ואמר שיש לו שליחות מיוחדת מחותנו הרבי. הסברנו לו כי ר' ברוך בער נמצא בפנים, ובינתיים התחלנו לשוחח בעניני לימוד והקשינו כמה קושיות, והאברך לא הגיב במשך כל הזמן.

"לפתע נפתחה הדלת ומשהבחין רבי חיים עוזר באברך, שאל אותו למטרת בואו, וכן שאל מה היה נושא שיחתו בחוץ עם הת"ח. האברך חזר על כל הקושיות שנשאל ובשפה ברורה השיב על כל השאלות. רבי ברוך בער שישב לצידו של רבי חיים עוזר התפעל מאד מדברי התורה של האברך ובמיוחד מהעמקות, ומיד הציע לו שישע עמו לישיבת קאמניץ, ושם מבטיחו כי יהיה "גדול בישראל".

*

ב"ימי מלך" מובאת גם גרסה נוספת:

.. על פגישותיו של הרבי שליט"א עם הגאונים רבי ברוך בער ליובוביץ ורבי חיים עוזר גרודז'ינסקי מוילנא, מן הראוי להביא בזה את גירסתו של הרב משה חיים ספוטשינסקי ממונטריאול,

מתוך מכתב ששיגר לקראת הוצאת ספר זה ("ימי מלך"):

"את הסיפור הבא שמעתי מאת הרב יוסף קרופניק שליט"א, מנהל כללי של ועד הרבנים וועד העיר של מונטריאול:

בהיותו תלמיד בישיבת 'רבנו יעקב יוסף' בניו יורק סיפר לו אחד מראשי הישיבה הרב ש. שליט"א שהיה תלמידו של הגאון רבי ברוך בער זצ"ל בעל "ברכת שמואל" ראש הישיבה דקאמעניץ: פעם צירפני מורי ורבי לנסיעתו מקאמניץ לוויילנא לביקור אצל הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל. רבי ברוך בער נכנס לחדרו של רבי חיים עוזר ואני המתנתי בחוץ ובאותה שעה היו שם כמה תלמידי חכמים, ולפתע בא אברך שלשאלתנו הציג עצמו כחתנו של הרבי מליובאוויטש, ואמר שיש לו שליחות מיוחדת מחותנו הרבי;

"הסברנו לו כי רבי ברוך בער נמצא בפנים, ובינתיים התחלנו לשוחח בעניני לימוד, והקשינו כמה קושיות, והאברך לא הגיב במשך כל הזמן. לפתע נפתחה הדלת, ומשהבחין רבי חיים עוזר באברך, שאלוהו למטרת בואו, וכן על נושא שיחתם בחוץ. האברך חזר על כל הקושיות שנשאל ובשפה ברורה השיב על כל השאלות שנשאל. רבי ברוך בער שישב לצדו של רבי חיים עוזר התפעל מאד מדברי התורה של האברך ובמיוחד מהעמקות ("טיפקייט") ומיד הציע לו שישע אתו לישיבת קאמניץ ושם, מבטיחו, יהיה "גדול בישראל", ומשהסביר לו האברך שאין באפשרותו למלא בקשתו, ראיתי אומר הרב - ש. שליט"א - שרבי ברוך בער פרץ בבכי על שאינו זוכה לקחת עמו את האברך....

האברך, כמובן, הוא כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהביא לרבי חיים עוזר מכתב מחותנו הרבי נבג"ם זיע"א וביקש מרבי חיים עוזר לחתום עליו, והוא היה מופנה לאחד מבעלי הבתים של וילנא.

מתברר שהרב קרופניק התראיין גם ל"ג'עם", והדברים פורסמו גם בכתבה באתר COL. והנה הדברים כפי שסוכמו שם, כנראה בצורה מדויקת יותר.

"רבי ישעיה שימונוביץ, ששימש כר"מ ב'ישיבת יעקב יוסף' שבניו יורק. בהזדמנות מסוימת, סיפר הרב שימונוביץ על מה שהיה עד לו בעצמו, לשניים מתלמידיו, ואחד מהם, הרב יוסף קרופניק שמו, סיפר על כך בראיון וידאו לחברת 'JEM':

היה זה בסביבות שנת תרצ"ז (1937)⁴. הרבי עדיין לא היה "הרבי מליובאוויטש", ובאותם ימים למד בפריז. באותה תקופה נשלח הרבי על-ידי חמיו, הרבי הריי"צ, למשימות

ושליחיות שונות, ופעם הגיע לווילנה - מרכז חשוב של עולם הישיבות בימים ההם - כדי לבקש מרב העיר, הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי, לצרף את חתימתו ל"קול קורא" שהרבי הרי"צ כתב באותה שעה.

כשהרבי הגיע, רבי חיים עוזר היה באמצע פגישה עם אורח נכבד, אחד מגדולי התורה הידועים באותם ימים, הגאון רבי ברוך בער לייבוויץ, ראש ישיבת קמניץ, שנחשב לתלמידו המובהק של הגאון רבי חיים מבריסק. לכן הרבי התבקש להמתין עד סיום הפגישה.

בעוד הרבי ממתין, כמה מהנוכחים באותה שעה בבית המדרש קלטו שמדובר בחסיד חב"ד והחליטו להציק לו. הם התחילו לשאול את הרבי שאלות "עוקצניות" בנושאים תורניים - האם נושא מסוים ידוע לו, מה יש לו לומר על כך וכן הלאה. אבל הרבי לא ענה.

מגיד-השיעור שלנו, ר' ישעיה, היה נוכח במקום כאשר כל זה התרחש, כיון שהוא התלווה לרבי ברוך בער, והוא סיפר לנו שמקצת האנשים אכן הציקו לרבי בצורה חסרת רחמים. ועם זאת, הרבי לא השיב דבר והמשיך לשתוק.

בשלב מסוים, רבי חיים עוזר פתח את דלת חדרו בו התקיימה הפגישה עם רבי ברוך בער. רבי חיים עוזר עמד וצפה במתרחש ואחר כך הזמין את הרבי להיכנס פנימה. עם היכנסו לחדרו של רבי חיים עוזר, התחיל הרבי לענות על השאלות שהוצגו לו בחוץ. ר' ישעיה סיפר שהרבי ענה בבהירות רבה ובעמקות רבה, תוך ציטוט מדברי "ראשונים" ו"אחרונים".

ואז רבי חיים עוזר שאל את הרבי "למה לא ענית על השאלות הללו בחוץ, כאשר הם הציקו לך?" - והרבי הגיב: "לא באתי לנהל ויכוחים עם אף אחד, אבל שמת לב ששמעתם את השאלות שלהם, ועלה בליבי חשש אולי אם לא אענה, עלולה להיות לכך השפעה שלילית על מילוי המשימה שחותני, הרבי, הטיל עליי... כלומר, הרבי חשש אולי רבי חיים עוזר יסרב לצרף את חתימתו ל"קול קורא" של הרבי הקודם, ולכן החליט לענות על השאלות המציקות.

לאחר חילופי הדברים הללו, רבי חיים עוזר לקח את ה"קול קורא" והחל לקרוא אותו מתחילתו ועד סופו. בינתיים, האורח הדגול שלו, רבי ברוך בער, ניהל שיחה תורנית עם הרבי.

אחרי כמה דקות של שיחה משותפת, קרא רבי ברוך בער בהתפעלות "אם תבוא ללמוד בישיבה שלי, אני מבטיח לך שתהיה מנהיג עולם הישיבות הליטאית".

הרבי סירב בנימוס. הוא אמר שיש לו דרך סלולה, הוא יודע את אשר לפניו ויש לו מורה דרך - כשכוונתו לרבי הרי"צ. רבי ברוך בער שמע את דברי הרבי ובתגובה החל לבכות.

ר' ישעיה שהיה נוכח לכל אורך המפגש, אמר לנו שעד לאותה הזדמנות הוא מעולם לא סיפר את הסיפור לאף אחד. ומבחינתו זה היה מעין "וידוי" שהיה לו קשה לגלות - לחשוף שלרבי, כחסיד, היה את הפוטנציאל להיות מנהיג של חלק חשוב מהעולם היהודי, אילו רק היה בוחר בכך.

הזדמנות נוספת שבה נפגש הרבי עם הגאון זצ"ל היתה בי"ג תמוז תרצ"ב. הגאון ביקר אז את כ"ק אדמו"ר הרי"צ זצ"ל ששהה בעיירת הנופש דרוסקעניק. בעת שהגיע, היה הרבי נ"ע במנוחה וחתנו כ"ק אדמו"ר קיבל בינתיים את הגאון האורח. הגה"ח רבי שמואל זלמנוב ז"ל שנכח באותה מחצית השעה של שיחתם, סיפר כי "מסכתות בבלי וירושלמי עפו מפייהם". (שם ע' 349. וראה גם "נשיאי חב"ד ובני דורם" ע' 121). סיפור זה סיפרו הגה"ח ר"ש זלמנוב וגם הגה"ח רבי יצחק דובער אושפאל ז"ל שהיה נוכח שם.

אח"כ היה הגאון זצ"ל בהתוועדות שעשה הרבי הרי"צ נ"ע לרגל חג הגאולה. זקני החסידים מספרים שלאחר ההתוועדות אמר הרבי הרי"צ נ"ע על הגאון זצ"ל: "ער האט אן איידעלע צורה", (עדינות נסוכה על פניו)⁵.

והנה סיפורו של הרב ליכטשטיין אודות פגישה זו:

"את הסיפור על הפגישה הראשונה של זקני ר' ברוך בער עם הרבי בחג הגאולה י"ב תמוז תרצ"ב - שמעתי מהרה"ח וכו' ר' חיים מאיר בוקיעט ע"ה. הוא היה ידיד של אבי, הרב אשר ליכטשטיין, עוד מזמן החמש שנים שאבי היה בישיבת מיר בגלות שנחאי; הרב בוקיעט למד אז ב"תומכי תמימים" בשנחאי, והיה מגיע פעמים רבות לישיבת מיר כדי לעיין ב"חידושי הגר"ח".

וכך סיפר: כאשר גדולי ישראל באו לברך את אדמו"ר מוהרי"צ לרגל חג גאולתו, היה ביניהם גם זקני ר' ברוך בער, והרבי הקודם היה באמצע התפילה, אבל רצה להיפגש עם ר' ברוך בער, ולכן ביקש מהרבי בזה"ל: גיי פֿאַרעדן מיט עם אין לערנען, כדי ער זאל ניט פילן ווי די צייט גייט אריבער [= "תלך ותיכנס עמו לשיחה בלימוד, כדי שלא ירגיש איך שהזמן עובר..."]. והרבי דיבר אתו בלימוד בערך כשעתיים. הרב בוקיעט ע"ה אמר לי ששמע זאת מהרב אושפאל ע"ה שהיה נוכח שם.

כמעט כל גדולי ישראל היו באים לעיירת הנופש דרוסקעניק בחודשי הקיץ לנופש, ורוב התמונות מזקני ר' ברוך בער, כמו התמונה עם ר' שמעון שקאפ, או מעוד גדולי ישראל, היו משם. אגב, גם את הסיפור של הרב קרופניק הנ"ל שמעתי מפי הרב שמעונוביץ עצמו".

*

ב"ה ג' כסלו תש"ב ברוקלין

אל הסתדרות תלמידי הגאון ר' ברוך דוב נ"ע הי עליהם יחיו!
שלום וברכה!

במענה על הזמנתם להשתתף בהילולא של ידידי הגאון מורם
ורבם ר' ברוך דוב נ"ע, יקר לי במאד זכרו ושיחותיו באהבת
התורה וחיבת המצות, והנני שולח בזה המחאה על סך עשרים
שקלים - לעילוי נשמתו הק' - על ישיבת קאמעניץ, ויחד עם
זה הנני שולח את ברכתי להרבנים המנהלים ולהתלמידים יחיו
שיצליחו בעבודתם הקדושה ויגדיל תורה ויאדיר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר.

ב"ה ג' כסלו תש"ד ברוקלין

אל הסתדרות תלמידי ישיבת קאמעניץ, ה' עליהם יחיו!
שלום וברכה!

במענה על כרטיס ההזמנה לקחת חלק בהזכרת ידידי הגאון
האדיר בעל מדות נעימות כש"ת מוה"ר ברוך דובער נ"ע, ביום
היאצ"ט, הנני משתתף עם מוקירי שמו וזכרו, והנני מברכם
כי יהי' נועם ה' עליהם ללכת בעקבי תורתו ונועם מדותיו הכי
תרומיות וזכותו יגן עליהם ועל כל מחבבי גאוני ישראל וצדיקי
יסוד עולם זי"ע.
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א, מזכיר.

עובדה מעניינת שמסופרת על ידי צאצאיו - שאכן נקרא
'דובער' על שם הרב המגיד ממעזריטש נ"ע, וכפי שרואים לעיל
במכתב הרבי הריי"צ. והמעשה היה כך: הוא נולד בח"י כסלו
בין השמשות של י"ט כסלו. והנה ח"י כסלו הוא היארצייט של
הרה"ק ר' ברוך ממז'יבוז', וי"ט כסלו - ההילולא של המגיד.
ולכן נקרא ברוך דובער [ברוך בער] על שם שניהם.
היו מאלה שאינם חסידים שלא אהבו את הסיפור הזה, וטענו
שלא יתכן שאביו של הרב"ב, שלא היה חסיד, יתן שם לבנו על
שם גדולי החסידות... אבל כך בדיוק היה.

סיפור נוסף ומאלף שהיה מספר הסבא הרב אשר ליכטשטיין
לילדיו, שממנו ניתן ללמוד על התקשרות תלמיד לרבו:
פעם היתה אשה שהיתה מקשה לילד ר"ל, ורצו הרופאים
לבצע הפלה בגלל הסכנה לאמו. שאלו את ר' ברוך בער, וענה
[ברי"ש גרונית...]: דער רבי לערנט פשט אין רמב"ם¹ [= הרבי
[רבו הגאון ר' חיים בריסקער] מפרש את כוונת דברי הרמב"ם]
- ש'דין רודף' הוא דווקא בשעת הלידה, ולא קודם לכן, שלפני
כן - ההורגו הוא רוצח. לכן שלא יבצעו הפלה.
וכך הוה. ונולד ילד בריא.
כיון שר' ברוך בער תמיד היה חושש, שלח לרבו ר' חיים מברק
בשאלה על כך, ומה שפסק. וענה ר' חיים: "יפה הורית על פי
הרמב"ם".

*

לסיום, מועתקים בזה במלואם מכתבי הרבי הריי"צ (שהוזכרו
לעיל) אודות ר' ברוך בער:

1. אבל ראה להלן בהערה 4.
2. אג"ק ח"ו אגרת א'תרכח.
3. אג"ק ח"ח אגרת ב'רא.
4. למרות שיתכן שאף סיפור זה אירע בשנת תרצ"ב, כי יתכן שלא דייקו בשנה שבה אירע הסיפור. ואכ"מ.
5. מתוך "שמן ששון מחבר"ך".
6. אוצ"ל: פארעדן זיך.
7. ראה הלכות רוצח ושמירת נפש פרק א' ה"ט. יל"ע.

חתונה בחוצות ירושלים בשנת עטר"ת

בשנת תרע"ט התקיימה חתונת הרה"ח ר' אורי ניסן אורנישטיין, סבא-רבא של החתן שי', עם מרת אסתר פריידא.
מסדר הקידושין היה הרב יצחק ירוחם דיסקין, ממייסדי ומראשי העדה החרדית. ה'ספרא דדינא' החתום על אישור
הנישואין הוא הרב משה בלוי, כנראה מדובר במי שהיה לאחר מכן מנהיג אגודת ישראל, ובאותה עת - לפני הפילוג הידוע -
היה יו"ר הנהלת העדה החרדית.
לרגל שמחת החתונה דיון מצורפים בזה תצלומים של הכתובה מאז, של מסמך אישור הנישואין על ידי הביד"צ, וההזמנה
לחתונתם שנשלחה לקרובי משפחה וידידים.

בסימן מ"ב

בעזרת

● 2000年12月25日

[illegible]

הנהגתו של המלך היהודי
היהודי המלך היהודי

231. *nammo*
 232. *nammo*

צ"ל וצ"ב חתום: 18/11/1977
צ"ל וצ"ב חתום: 3/3/1977
הרבנים אחייבים וסבלות זה הפ"ן סוף ימין וזה הפ"ן חתום כולו.

1871. 10. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 8

אשור הנשואין

האשה

האיש

שמו	שמו
תאריך הולדה	תאריך הולדה
מקום הולדה	מקום הולדה
משלח ידו	משלח ידו
מחלתו	מחלתו
שם אביו ומשלח ידו	שם אביו ומשלח ידו
שם אמו ומשלח ידה	שם אמו ומשלח ידה
מקום מגורם	מקום מגורם
תאריך הנשואין	תאריך הנשואין
מקום הנשואין	מקום הנשואין
הערה	

הנני מעיד בזה כי קדושי הזוג הנזכר נסדרו יום הנ"ל על ידי כדת משה וישראל

לפני העדים ה' *אברהם יצחק ויהודה*

מסדר הקידושין *אברהם יצחק ויהודה*

מספר 94 נראה ונתאשר יום ט"ו חדש שבט שנת תר"ס
בית דין צדק לכל מקהלות האשכנזים בעה"ק ירושלם ת"ב

משה רבינו
990

נשואין אלו נרשמו בספרי ועד העיר האשכנזי בדף 12 מספר 94

יום ט"ו חדש שבט שנת תר"ס

ועד העיר לקהלת האשכנזים בעה"ק ירושלם ת"ב

משה רבינו

מוזכיר ראשי

"זאתה יִשְׂרָאֵל עַבְדִּי יַעֲקֹב אֲשֶׁר
בְּחֶרְתִּיךָ . . . אֵל תִּירָא פִּי עַמּוֹךְ אֲנִי.
אֲמַצְתִּיךָ אִפִּי עֲזַרְתִּיךָ . . . יְהִי כְאֵן
וּכְאִפֶּס אֲנֹשִׁי מִלְחָמָתְךָ . . . אֲנִי ה'
אֶלְקֶיךָ מִחַיִּיךָ יְמִינִי. הָאֵמֶר לָךְ אֵל
תִּירָא אֲנִי עֲזַרְתִּיךָ."
(ישעיהו מא, ח-יג)

אוצרות ליובאוויטש

עלון דו-שבועי, עבור תלמידי תומכי תמימים בכל הסניפים

העולם עובר ועוזעים לקראת משיח!

"... הגלות עומדת להסתיים, ועד כדי כך, אז די וועלט טרייסלט זיך שוין אויף מקבל זיין פני משיח צדקנו [= שהעולם כבר מזדעזע, כדי לקבל את פני משיח צדקנו]".
(ליל ט"ו בשבט תנש"א, בימי מלחמת המפרץ)

"... מיום שהותחלה המלחמה, הרי אין יום עובר שלא ידברו בדבר ביאת משיח"

(רשימות אדמו"ר מוהרריי"צ אודות אביו אדנ"ע - תורת שלום עמ' 277)

"אמר רבי יצחק: שנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה. מלך פרס מתגרה במלך ערבי, והולך מלך ערבי לארם ליטול עצה מהם.. וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים ונופלים על פניהם ויאחזו אותם צירים כצירי יולדה. וישראל מתרעשים ומתבהלים, ואומרים: להיכן נבוא ונלך, להיכן נבוא ונלך? ואומר להם [= הקב"ה לישראל]: בני, אל תתייראו, כל מה שעשיתי, לא עשיתי אלא בשבילכם. מפני מה אתם מתייראים? אל תיראו, הגיע זמן גאולתכם."

"שנו רבותינו: בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: ענוים, הגיע זמן גאולתכם."

(ילקוט שמעוני, ישעיה רמז תצט)

"יובל היא"

ה'המשך' המפורסם שנאמר בעת צרה וצוקה

לעגו לפנאטיות של מייסדיה, וגם ניסו להעביר אל שורותיהם תלמידים מתוך הישיבה, ללא הצלחה. מפורסם התיאור על התלמיד הצעיר שהושפע מהם והתחבר אליהם, והצרות שהישיבה עברה מול הצעירים חמומי-המוח של תנועה זו. ואף הוא חזר ברבות הימים ונעשה אברך חסידי.

לכן, למרות שמצטיירת לנו תמונה קסומה של החיים הרוחניים בישיבה בליובאוויטש, אך אין זה אומר שלא היתה אז התמודדות מול הרחוב. היתה גם היתה, וסכנת הספרים החיצונים, שמטרתם היתה לקרר את רגש התמימות כלפי תורה ומצוות, היתה מוחשית, ובכל זאת מבצרה של ליובאוויטש לא ניזוק מסעירות התקופה, ולמעט אחדים שפרשו - היו תלמידיה לסמל ולמופת לחיי אמת, שבהם בוזים לפריקת עול ולהוללות, וכמהים ומשתוקקים לגילוי אלקות על ידי לימוד החסידות ועבודת התפלה החבדי"ת.

[ציוין כי גם מאלה שפרשו - היו שהתגעגעו מאד לימי שבתם על אדמתה הטהורה של ליובאוויטש, ולעת זקנתם השתתפו בשמחת י"ט כסלו בכפר

בשנת תרס"ו היתה רוסיה הצארית במצב קיצוני של אי-יציבות, בשל התגברות התנועות המהפכניות שערערו על שלטון הצאר. בתשרי תרס"ו החלו הפגנות ענקיות של הפועלים בפטרבורג ובמוסקבה, והדיכוי של השלטונות פעל רק לרעתם. המהפכה התגברה.

בתנועות המהפכניות היו פעילים מאד יהודים רבים, וממשלת הצאר ראתה בכך הזדמנות להמיר את זעם ההמונים על הממשלה לכיוון היהודים. בהכוונת הממשלה החלו פוגרומים קשים בקהילות רבות בכל דרום רוסיה [חבל ארץ שבו היתה כלולה אז בעיקר אוקראינה], אך גם בבלרוסיה. כך הגיעה רוח הפרעות לסביבת ליובאוויטש, כשלמרבית הצער ניצלו יהודים את אווירת החופש וההתפרקות של רוח המהפכה, כדי לפגוע ביהודים שהיו נגד מגמת ההתפרקות מערכי הדת, והתעקשו שלא לתת שום דריסת רגל לאלה שעזבו את את הדת וביקשו למשוך אליהם צעירים יהודיים מהישיבות.

כאלה היו חברי "פועלי ציון", שהציקו תקופה ארוכה לישיבה בליובאוויטש;

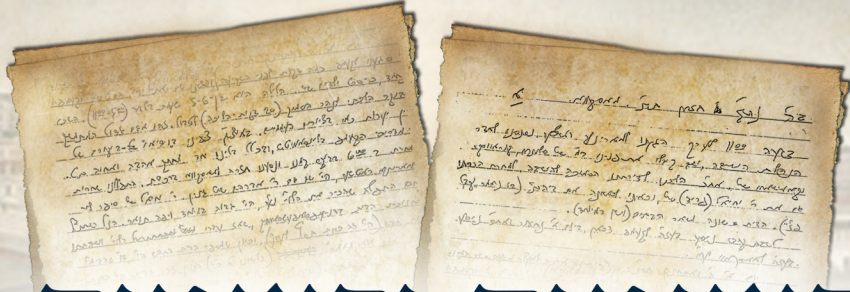
דביקותו של אדמו"ר הזקן בערב ראש השנה

"בערב ראש השנה הראשון שאדמו"ר הזקן חי בביתו בשבו ממעזריטש, לאחר שהמגיד ממעזריטש נ"ע גילה לו מי הוא ומה הכוונה העליונה בירידת נשמתו למטה, ביום הזה, בחושבו על כל הנ"ל ועל גודל האחריות המוטלת עליו - הוא שקע בדביקות עצומה ובמחשבותיו ושכח על עצמו לגמרי עד מחצית היום. לאחר מכן הוא התעורר מדביקותו וזכר על האחריות המוטלת עליו כלפי העולם בכלל ולמקושרים אליו בפרט - הוא קיבל על עצמו קבלת עול במסירות נפש, וכך חי לאורך כל ראש השנה".

(ערב ראש השנה תש"ו - סה"ש תש"ו-הש"ת עמ' 59. תורגם ע"י הרה"ת ר' דובי שפר)

פנינה

צוגעקומען
א פערעלע'

רשימות ורשמים

הרבי הרי"צ נ"ע:

"בין פ' דברים וראה - ג"כ אמר" "חסידות", אבל לא מהמשך. וישנם רק "הנחות". בשבוע פ' דברים ירו כו' ונסעתי מליובאוויטש כו' (כנראה זה הי' טעם הפסק ההמשך. הרושם)."

מכתב הרבנית רבקה נ"ע [תרגום מאידיש]:

"בחור אחד מטשערניגוב למד בתומכי תמימים, והחברה "בונד" לקחו אותו אליהם, ושינו אותו להיות משלהם. כשבני [הרבי הרש"ב נ"ע] יחי' ונכדי [הרבי הרי"צ נ"ע] יחי' באו, נודע להם המעשה, שלחו לקרוא לבחור, ולא בא. ושלחו ולקחו את החפצים שלו (זה היה ביום חמישי בלילה), ואז באו 7 בחורים מהחברה אל [נכדי] יוסף יצחק שי', בדרישה להחזיר החפצים, השיב להם יוסף יצחק שי' כי שלחו מברק לאבי הבחור שיבוא לכאן, רק הוא מותר לו למסור אותו לכם. הם איימו על יוסף יצחק שי', שאם לא יחזירו את החפצים שלו, הם יקחו זאת לפי מדתם, ויוסף יצחק שי' גירש אותם. בשבת ראו את הבחור ברחוב, והכניסו אותו אל יוסף יצחק שי', ושוב לא הרשה לו לצאת עד שיבוא אביו, הוא הי' צריך לבוא ביום א'. במוצאי ש"ק שעה 11 הגיעו לחצר כאן 40 בחורים ונערות, וירו באקדה בחלון של המשרד (קאנטאר), ירו דרך שני החלונות והכדור נכנס לקיר. במשרד הי' ר' קאפיל [מזכיר ביישיבה ר' יעקב קאפיל ועליגסון], אלא שבאותו רגע הוא יצא מהמשרד. הי' שם גם הרב של רומנוב [הרב משה צבי הירש קלאצקין], והנס הי' שהוא עמד כפוף אל השולחן, והכדור עבר מעליו (הוא בירך אח"כ ברכת הגומל). תודה להשי"ת שזה לא פגע באף אחד. אבל ניתן לשער איך הי' הפחד. את קול היריה שמעו אצלי בבית. תודה להשי"ת שזה לא פעל על אף אחד בבריאות".

מכתב הרבי הרש"ב נ"ע:

"יום ז' מג"א תרס"ו

... תמול לעת ערב באו לפה³ מהחברה פו"צ [=פועלי ציון], כפי הנראה מויתעפסק, ששה או שמונה נכנסו אל הבית, והרבה עמדו חוץ לחצר, הנכנסים היו רעוואלווערין [=אקדחים] בידם, ולקול הקריאה "אנחנו מכבר אמרנו לכם, ואתם לא שמעתם, אנו מתחילים עתה להראות לכם", והתחילו לשבור מה שמצאו, והעיקר הרסו את בית חדר האוכל ..

על הפתחים החיצוניים עמדו מהם, ולא נתנו לצאת ולבוא, הילדים יחיו התחילו לצעוק מאוד, וביקשה זוג' תי' להניחה רק לצאת מהבית עם הילדים המפחדים מאוד, ועמד כנגדה עם הרעוואלווער, וציווה עלי' במפגיע לסור מכאן ולהיות בבית, וכמובן הי' ההכרח לציית לו. איזה שעות אח"כ עמדו על הדרך ושמרו שלא נודיע לפאליציע [=משטרה], אנחנו גם עתה לא הודענו לפאליציע, רק לקחנו שומרים פשוטים מזוינים. והשי"ת ישמרנו מכל צו"צ וכו'".

ימים ראשונים

"משפחת פייגלין, שהם העומדים בראש"

התייחסות נדירה למוסדות חב"ד באוסטרליה

כ"ק מו"ח אדמו"ר ייסד באוסטרליה מוסד עבור חינוך הבנים, וע"י התעוררות רחמים רבים שממשיך הרבי, מתנהל המוסד בהצלחה מופלגה, ע"י פלוני בן פלוני וכל משפחתו שהם העומדים בראש.

וע"פ האמור שחינוך הבנות חשוב לא פחות מאשר חינוך הבנים, ועוד יותר ממנו יקימו מוסד גם עבור חינוך הבנות, ומשפחה הנ"ל תהי' מהעומדים בראש, ובדאי לא תהי' מניעה מצד עניני כספים, שהרי סוכם ("ווי מ'האָט שוין אָפּגעֶרעדט") אשר "לי הכסף ולי הזהב".

ואז יאמרו למשיח שהוא כבר יכול לבוא... שהרי גם באוסטרליה ישנו כבר מוסד עבור חינוך הבנות: "בית רבקה" ו"בית שרה", ובמילא יכול כבר משיח לבוא, ולקחת את "צבאות הוי" אל ארץ טובה ורחבה.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

בש"פ עקב, כ' מנחם-אב תשט"ז, במהלך התוועדות שבה נכח החסיד ר' משה זלמן פייגלין ע"ה, הכריז הרבי על ייסוד "בית רבקה" באוסטרליה, שינוהל על ידי משפחת פייגלין * הרבי מכריז: "ובודאי לא תהי' מניעה מצד עניני כספים, שהרי סוכם ("ווי מ'האָט שוין אָפּגעֶרעדט") אשר "לי הכסף ולי הזהב", ואז יאמרו למשיח שהוא כבר יכול לבוא... " * 70 שנה ל"בית רבקה" באוסטרליה.

"... וכאשר יעסקו כדבעי בחינוך הבנות, אזי יוכלו לומר למשיח - ש"הנה זה עומד אחר כתלנו", הוא כבר מוכן לבוא, אלא שממתין על "צבאות הוי" שיעמדו והיו מוכנים לביאתו - "ראו גידולים שגדלנו", הנה העמדנו לך "צבאות הוי", בני ישראל ובנות ישראל, כפי רצון ה', יהודים בריאים ברוחניות ובמילא בריאים בגשמיות, ואז יוליך אותם משיח אל ארץ טובה ורחבה, בגאולה השלימה.

יג. (ואח"כ אמר:)

רשימות ורשמים

זה מקום תורה, כדי שיבוא יהודי ויצעק "צמאה לך נפשי" - שעל צמאון כזה מתברכים: "הולאי בקודש חזיתך" - ויעשה שם מקום תורה.

ועד"ז גם בנוגע למקום שלעת-עתה אין בו מים בגשמיות - שהכוונה בזה היא, שיבוא לשם יהודי, ויהי צמא למים, ויבקש מים מהקב"ה, והקב"ה יבא עבורו מעיין מים, ואז, הנה למרות גודל צימאונו יתאפק ולא ישתה את המים מיד, אלא יברך תחילה, וישתה כמו יהודי.

וניסיון זה, וכמו"כ הבקשה שמבקש מהקב"ה ומתפלל מעומק הלב - שהרי כאשר חסר בגשמיות הרי זה נוגע לו, ובמילא מבקש מעומק הלב - הרי זה יקר ביותר אצל הקב"ה, ועל צמאון זה ובקשה זו ממתין הקב"ה עם בריאת המעיין, ואז בורא את המעיין!

וכמו"כ ברוחניות - שכל ההעלמות וההסתרים אינם אלא כדי לעורר אצל יהודי צימאון להו', שזהו"ע יקר ביותר, ואז צריך יהודי לגשת ("זך נעמען") לעבודה, לעשות את ה"מדבר" ל"מקום ישוב".

[כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר עוה"פ אודות התייחסות "בית רבקה" באוסטרליא, ואמר, שיהי' באוסטרליא מים, "אין מים אלא תורה".

כאשר מנהל המוסדות ביקש ברכה, שהשית"ת יתן כחות למלא את שליחותו של הרבי - אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: כחות ישנם, צריכים רק לרצות. כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לגן "צמאה לך נפשי".

כיון שהניחו עתה "אבן הפינה" עבור "בית רבקה" ו"בית שרה" באוסטרליא - יאחלו כל הקהל להנ"ל: "מזל טוב" . . .

(ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב תשט"ז - ת"מ שם ח"ג עמ' 151)

(כ"ק אדמו"ר שליט"א פנה למנהלי המוסדות באוסטרליא, ואמר להם):

כל הנסיעה שלכם והביקור בכמה מדינות, בארץ ישראל ובאמריקא, כולל גם קיום התומ"צ במשך זמן זה - הנה עיקר הכוונה בזה, שכאשר תחזרו לביתכם באוסטרליא, תייסדו שם "בית רבקה" ו"בית שרה".

(ואח"כ אמר):

באוסטרליא יש מקום שעדיין אין בו מים, ובמילא, אינו ישוב בני-אדם. ויש להקשות: כיון ש"לא תהו בראה (אלא) לשבת יצרה", איך יתכן שיש מקום בעולם שאינו מקום ישוב?

אך הענין הוא - שבדאי הכוונה היא שגם מקום זה יהי' מקום ישוב, אלא שהכוונה היא שיהודי מסויים ("א' געוויסער איד") יפעל זאת. וכמו שהוא ברוחניות, שיש מקומות שלעת-עתה אינם "מקום ישוב", כיון שאין בהם "מים" - "אין מים אלא תורה", והכוונה בזה היא - שיבוא יהודי למקום זה שהוא "ארץ צי' ועיף בלי מים", ויהי' לו צמאון לאלקות, ומצד זה יפעל להאיר שם באור התורה והמצוות.

והענין בזה - שמעלת הצימאון גדולה ביותר, כפי שאמר דוד המלך בהיותו "במדבר יהודה", "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ צי' ועיף בלי מים", וממשיך, "כן בקודש חזיתך", ופירש הבעש"ט: הולאי בקודש חזיתך, היינו, הולאי שגם בקודש יהי' צמאון כזה כמו "בארץ צי' ועיף בלי מים".

ובשביל מעלת הצימאון, כדאי להקב"ה להמתין שבמשך כמה שנים יהי' מקום זה "ארץ צי' ועיף בלי מים", כדי שיהודי יבוא לשם ויעשה שם מקום תורה, מצד צימאונו להו'.

אי אפשר לדעת מה יקר יותר אצל הקב"ה: קיום תומ"צ במשך שנים אלו, או הצמאון של יהודי!... ולכן, בשביל מעלת הצימאון של יהודי, כדאי שבמשך זמן לא יהי' מקום

קבלת פנים פאר די אורחים פון אויסטראליע

נאך די לעצטע מלחמה איז א דאנק די השתדלות פון די משפחה פייגלין אריי-בערגעקומען א צאל חב"ד חסידישע מש-פחות פון די פליטים אין פאריז צו בא-זעצן זיך אין אויסטראליע. לויט די הוראה פון כ"ק אדמו"ר שליט"א איז אין מעל-בירן געפנט געווארן א ליובאוויטשער ישיבה וועלכע טראגט דעם נאמען „אהלי יוסף יצחק" אויפ'ן נאמען פון פריהער-דיגען רבין נ"ע זצוקלה"ה נב"ג"מ זי"ע. ר' משה זלמן פייגלין איז דער יושב ראש פון ועד וועלכער זארגט פאר די אויפ-האלטונג פון דעם וויכטיגן מוסד.

ביי היינטיגן טאג לערנען אין דער ישיבה עטליכע הונדערט תלמידים און דעם זומער - תשט"ז - האט די ישיבה געשאפען דעם ערשטן זומער ישיבה קעמפ פאר קינדער, וואו עס זיינען צוגעצויגן געווארן פיל צענדליגער אידישע קינדער פון לאנד, וואו זיי באקומען א פולן אידישן תורה חינוך. די ישיבה ווי אויך דער קעמפ האט אריינגעבראכט אן אויפ-לעבונג פון תורה אידישקייט אין דעם ווייטן לאנד.

ביי דעם קבלת פנים האט געהערשט א עכט חסידישע אהבת ישראל'דיגע אט-מאספער.

הרב שמואל זאלמאנאווא האט אין נאמען פון ועד המסדר געעפענט דעם אונד און אין א קורצער אבער אינהאלטסרייכער רעדע באגריסט די חשובע געסט בשם כל אנשי ותתמימים. ער האט דאן איבערגעגעבן דאס ווארט צו הרב יצחק דוד גראנער, טיכטיגער מיטארבעטער פון צעירי אגודת חב"ד, אלס פארזיצער פון דעם קבלת פנים.

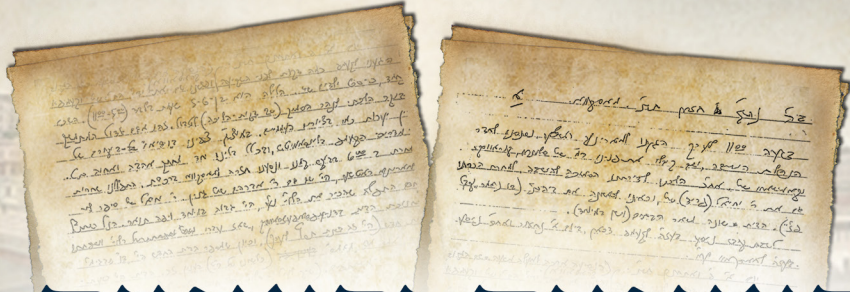
לכבוד די חשובע געסט פון מעלבירן אויסטראליע, החסיד הישיש הגביר מחשובי אנ"ש, ר' משה זלמן פייגלין און זיין חשובער זון ר' דוד, וועלכע זיינען געקומען אויף א קורצן באזוך אין אמעריקא זעהן זיך מיט כ"ק אדמו"ר שליט"א. איז אראפ-זשירט געווארן אן אימפאזאנטער קבלת פנים, וועלכע איז פארגעקומען דאנער-שטאג כ"ה מנ"א. אין גרויסען זאל פון „בני יעקב" אויף קינגסטאן קארנער לינ-קאלן פלייס, ברוליין.

איבער 200 אנ"ש ותמימים האבן זיך פארזאמלט צו דעם קבלת פנים אויס-צודריקן א הארציגן ברוכים הבאים צו די חשובע געסט און הערן א גערוס פון די הרבצת תורה ארבעט און הפצת החסי-דות וואס ווערט אנגעפירט דורך ליובא-וויטשער חסידים עפ"י הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א אין ווייטן אויסטראליע.

ר' משה זלמן פייגלין און זיין משפחה זיינען פון די ערשטע פיאנערן אין אויס-טראליע, וועלכע האבן אריינגעבראכט אמת'ע תורה אידישקייט אין דעם ווייטן לאנד און שטעהן בראש פון מוסדות החנוך והעזרה וועלכע קעמפן פאר עכטע אידיש-קייט ברוח ישראל סבא.

ר' משה זלמן שטאמט פון דורות חב"ד חסידים פון רוסלאנד און קומענדיג מיט פילע יארן צוריק קיין אויסטראליע האט ער מיטגעבראכט מיט זיך דעם חסידישן ברען און אנטשלאסנקייט וואס ער האט זיך צוגעזען ביי זיין פאטער ע"ה, וועל-כער איז געווען פון די חסידים מקושרים פון כ"ק אדמו"ר מוה"ר נ"ע זצוקלה"ה נב"ג"מ זי"ע.

1. כ"ק אדמו"ר שליט"א הוזכרים בשם: "ר' משה זלמן ובנו ר' דוד וכל משפחת פייגלין" (הערת המו"ל "תורת מנחם"). גליון זה י"ל גם כתשורה לחתונת ה'ת' יעקב הכהן קפלין, שהוא מצאצאיו של הרמ"ז פייגלין המוזכר כאן. תולדות הרמ"ז ראה בספר "אברהם אבינו של אוסטרליה", שנכתב ע"י נדנדו, סב החתן, הר"ר אורי קפלין. תיאור רחב של הביקור הנ"ל - ב"קובץ ליובאוויטש" גליון 15 (תשט"ז-תשי"ז), עמ' 79 - (הערת המערכת).

רשימות ורשמים

מעשיות חב"דיות [לט]

המושפיע ר' מענדל פוטרפאס ע"ה, בהתוועדות בשיבת תו"ת במגדל העמק, בשנים הראשונות לייסודה (כנראה תשל"ט). נראים לידו - יבל"ח - הרב יוסף יצחק סגל, הרב יצחק גולדברג, הרב יוסף יצחק גורביץ', צוות רבני הישיבה.

"לחסיד אסור שיהיו קושיות"

סיפורים אודות רבותינו נשיאינו וחסידים, שהועלו על הכתב בשנים תשמ"ג-תשד"מ על ידי הת' א.ק. הסיפורים מועתקים כאן ככתבם וכלשונם מן הפנקס.

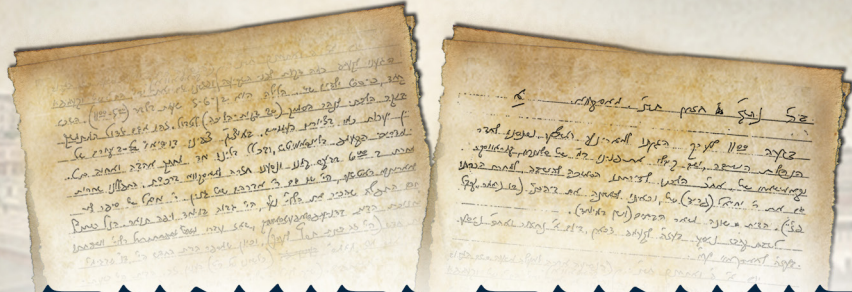
קסג. ר' גרשון בער מפאהר פעם הגיע לויברך דוד, ועשה בידו בתנועת ביטול, אה! הודו לה' קראו בשמו; [ואמר ר"מ] אז ער האט דערהערט אז דאס איז ניט געווען געדאוונט. [= כי הוא הרגיש שלא התפלל כדבעי].
מפי ר"מ שי'

קס. רש"ג אסתרמן הי' כידוע משכיל גדול בדא"ח, וכשהי' רוצה לבחון עצמו אם לא שכח מההשכלה שלו, הי' לומד ד"ה איהו וחיוהי שבאגה"ק, והי' אם הלך לו בקל סימן שנשאר במדריגתו, ואם לאו כו'.
מפי הר"מ שי' פוטרפאס

קסד. הי' נוהג להתחיל להתפלל רק אחרי שהאחרון בביהכ"נ הי' יוצא, כדי שלא יהי' לו גאווה וכו'.
בתפלתו הי' חוזר על מלים כמ"פ.
מרוב ההעמקה שלו בדא"ח, כשהי' מסביר איזה ענין והי' רוצה לגרד ברגלו - הי' מגרד רגל של מיישהו אחר...
מפי הנ"ל

קסא. ר' זלמן משה הי' מבטל את כולם, חוץ מהחסיד ר' גרשון בער. אבל פ"א לקח הרבה משקה וביטל גם אותו, וסיפר שאמר (רג"ב) קודם פטירתו: ניטא קיין קשיות. משמע שעד אז כן היו לו קושיות, והרי לחסיד אסור להיות קושיות, כי קשור עם הרבי.
וביאר ר"מ שי', למשל כשא' נמצא בחושך הרי יש לו קושיות: איפה החלון כו' השולחן, משא"כ כשנמצא באור אין קושיות.
מפי הנ"ל

קסב. ר' שילם ע"ה האט אמאל געמוסר'ט די בחורים [= הוכיח את הבחורים], ובאמצע בא כ"ק אדמו"ר מוהר"צ נ"ע ואמר: מוסר זיי ניט, יעדער איינער וייס ביי וואס האלטער [= אל תתן להם מוסר, כל אחד יודע במה הוא אווז].
מפי הנ"ל

רשימות ורשמים

"השלוחים שנסעו לארץ ישראל בשם כל אנ"ש ובשמי"

שבעים שנה לשליחות ההיסטורית

{ב}

הושיעה את עמך

"שבת זו היא השבת האחרונה להשליחות שנסעו השלוחים אל ארץ טובה ורחבה, ובמשך השבוע עומדים הם לחזור משליחותם.

וכיון שהשליחות התבצעה כדבעי, ובאופן טוב יותר - יתן השי"ת שענין זה יומשך בגילוי החסידות,

- כמוזכר לעיל שר' הלל חי' מהדר ביותר בכל מיני הידורים כדי שיונח אצלו ענין בחסידות ("עם זאָל זיך אָפלייגן אַ וואָרט חסידות"), וכמו"כ צריך להיות אצלנו, שכל ענין צריך לנצל בשביל הפצת החסידות -

שיתגלה כח הפועל האלקי בנפעל, שכולם יראו בעיני בשר שהכח האלקי מהוה את הנברא, והכח האלקי הוא כל מציאותו,

והרי אמיתית גילוי זה יהי' בביאת המשיח, כמ"ש "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר - גם הבשר הגשמי - כי פי הוי' דיבר".

וענין זה שייך ליום השבת - כמוזכר לעיל (ס"ג) מארז"ל "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת" ביחס לגאולה העתידה שנקראת בשם "שבת", והיינו, שיום השבת הוא מעין דלעתיד לבוא - שהרי ענינו של יום השבת הוא, שגם באכילה הגשמית דבשר שמן ויין מבושם, ממשכים אורות נעלים ביותר, לא רק "חקל תפוחין קדישין" ו"זעיר אנפין", אלא גם "עתיקא קדישא", וכיון שהגילויים היותר נעלים קשורים עם דבר גשמי, הרי זה הכנה ללעתיד לבוא.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "אסדר לסעודתא"י].

(ש"פ ראה - תו"מ שם, עמ' 176)

בשנת תשט"ז, בח"י תמוז, נשלחו השלוחים הראשונים לארץ הקודש [ראו גם בגליונו הקודם, במדור זה], בעקבות האירוע הרצחני בבית"ס למלאכה ל"ע ול"ע. השלוחים הביאו רוח חיים ועידוד חזק מאין כמותו * בשבת שלפני הנסיעה (ש"פ בלק, י"ד תמוז) לימד הרבי את הלחן על

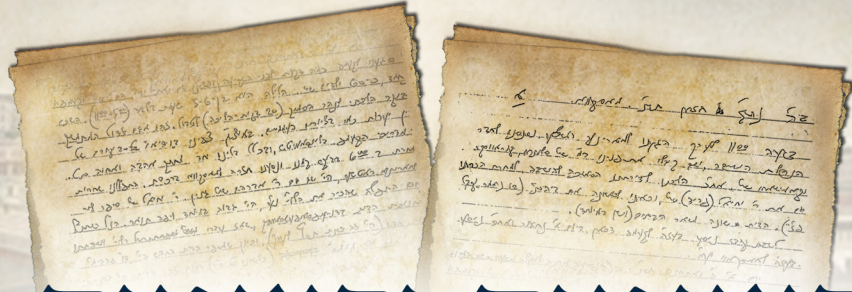
"אסדר לסעודתא", וכך למרות תנאי התקשורת של הימים ההם הגיע ה'מארש' העליון מיד לאה"ק, על ידי השלוחים, ורומם את רוח אנ"ש. * שתי התייחסויות מיוחדות של הרבי לשליחותם, כשהרבי אף מדגיש כי "השליחות התבצעה כדבעי"!

"בנוגע להשלוחים שנסעו לארץ ישראל בשם כל אנ"ש ובשמי, אשר, ע"פ התכנית, אמורים הם להגיע בערב שבת הבא - יום ההילולא של הארז"ל אשר הרח"ו כותב עליו "עיר וקדיש מן שמיא נחית" - ל"ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה", יתן השי"ת שיהי' זה בהצלחה מופלגה - "למעלה מהטבע", אינו מספיק עדיין, אלא בהצלחה מופלגה - ויומשך הדבר בעילוי אחר עילוי, שכן, בבלי גבול גופא ישנם דרגות בלי גבול, ובמילא יומשך בעילוי אחר עילוי, למעלה גם מבלי גבול.

וכיון ש"גדולה לגימה שמקרבת", יאמרו כולם "לחיים", ומסתמא גם הם - השלוחים - אומרים "לחיים" היכן שנמצאים, אם הם כבר לאחר התפלה, ויאחלו ויברכו - כפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם - "לחיים עם כל הפירושים", ובמילא, לא יצטרכו לבקש בקשות פרטיות, וכל הענינים שצריכים להיעשות על ידם יהיו בהצלחה מופלגה".

(ש"פ מטו"מ תשט"ז - תו"מ שם ח"ג, עמ' 130)

1. שבו נאמר "ואזינו בה השתא עתיקא קדישא". את הלחן לימד הרבי בש"פ בלק באותה שנה, בשבת שלפני נסיעת השלוחים. וראה "כפר חב"ד" גליון 2165 עדותו של הגה"ח הר"י מ' הרץ ע"ה, שמגדל החביבות ניגנו אז התמימים "אסדר לסעודתא" גם בבלי שבת... (כהנחה למאמר שהיה חוזר א' הת').

רשימות ורשמים

"ללקוט פנינים מים החסידות, אשר ילהיבו נר ה' נשמת אדם"

זרוע קדשו ויאר לנו -
ע"י מורנו הבעש"ט ותלמידיו הק' ע"י אדמו"ר הזקן (בעל התניא והשו"ע)
וכו'

- את תורת החסידות ועניני', המעוררת את הרגש האלקי בלב ישראל
וביחוד חסידות חב"ד המורה דרך לכאור'א אשר יוכל לפום שיעורא דילי'
לגשת אל הקדש לעבוד את ה' במוחו ולבו, ועוד יותר מזה - לעבדו באופן
דבכל דרכיך דעהו ומתוך שמחה.

שלכן דרישת השעה היא לפרסם תורה זו אמרותי' ופתגמי' בחוגים
הכי רחבים ויגיעו הדברים גם אל אלו אשר, לע"ע, עדיין לא זכו ליהנות
ממאורות הללו.

ללקוט פנינים מים החסידות, אשר ילהיבו נר ה' נשמת אדם שבכל אחד
ואחת מבני ישראל עד שיעשה הנר לאבוקה מאירה את חייו, גם את חייו
היום יומים וחלקו בעולם.

ויקיימו בפועל את המרומז בפרשת שבוע זה:

שופטים (הפסק וההחלטה) ושופטים (קיום ההחלטה) - ע"י גערה במבין,
והכות כסיל זה יצה"ר) תתן לך בכל שערך עיניים אוניים אף פה (ס'
יצירה פ"ד. וראה של"ה ס"פ שופטים). - של העיר קטנה זו הגוף, ושפטו
את העם אלו האברים (נדרים לב, ע"ב) משפט צדק (קשוט - אין אמת
אלא תורה) לא תטה משפט (עצמו ע"י אשר) לא תכיר פנים (של עצמו
ע"י אשר) ולא תקח שחד (דאהבת עצמו, אשר על כל פשעים תכסה.
ואז) תחי' וירשת את הארץ אשר ה"א נותן לך.

חלקו בעולם, שישחררנו מחושך הגלות יאיר ויזכך אותו עד אשר קדוש
יהי' גם אורא ואפילו גושא.

ועי"ז גאולת חלקו הוא, יקדים הגאולה השלימה, גאולת כל אחב"י
כפשוטה גאולה האמיתית לירש את הארץ אשר ה"א נותן ע"י משיח
צדקנו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה."

(אג"ק חיי"ג, ב' אלול תשט"ז, ד'תרעט, להרב משה גורדון, עמ' תכב-תכג)

אחד הקוראים הביא לתשומת לבנו את האגרת הבאה שכתב הרבי
לפני שבעים שנה. כפי שניתן לראות כאן, מתבטא הרבי בסגנון
ייחודי על מעלת ליקוט פנינים חסידיים בדורנו. אכן, בגליונות
"אוצרות ליובאוויטש" הושם דגש על מטרה זו, ובמיוחד במדור
'פנינה', "צוגעקומען א פערעלע", כלשון הרבי הרי"צ נ"ע.

"ב"ה, ב' אלול, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נ"נ כו' מו"ה משה שי' הכהן

שלום וברכה!

מאשר הנני בת"ח קבלת הספר שארית ישראל - ליקוט מדברי גדולי
ישראל בתורה וחסידות - שהו"ל.

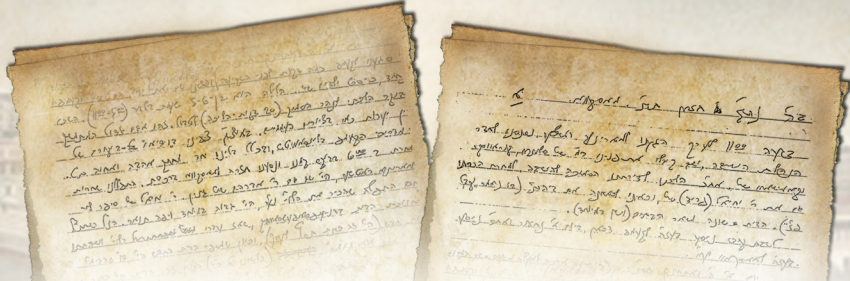
דבר בעתו, כי אם בכל התקופות היו דברי רבותינו מאורי ישראל כמים
קרים על נפש עיפה.

נפש כל איש הישראלי העייפה מתלאות הגלות, מההסתער וההעלם אשר
אותותינו לא ראינו.

עאכ"כ בדורנו ובתקופתנו, אשר מקוצר רוח ומעבודה קשה שהגוף
והחומר מעביד את הנשמה והרוח אין נשמע ככל הדרוש וגם מוכרח קול
הקורא: לאלתר לתשובה ולתורה ולמצותי'.

וגדל חושך הגלות ונכפל עד אשר ישנם שמים חשך לאור ואור לחושך,
ורק הוראות עיני העדה אשר בכל דור ודור, הם גדולי ישראל ביראת ה'
ובתורתו מאירות את חשכת ליל הגלות, להורותנו הדרך בה נלך, את
המעשה אשר יעשון ואלה אשר לא תעשינה.

ובהתגבר חשך הגלות והחומר ובחמלת ה' על עמו ישראל חשף ה' את

רשימות ורשמים

"פון ליובאוויטשער רבינ'ס הויף" 'מחצרו של הרבי מליובאוויטש'

מערכת "אוצרות ליובאוויטש" ממשיכה להגיש את תרגום הספר "פון ליובאוויטשער רבינ'ס הויף" בעברית.
על מהות הספר וחשיבותו – ראו בהקדמה לפרק א', בגיליון 82. קריאה מהנה!

פרק כא

ה"צמח צדק" ורדיפות הממשלה הצארית

מלבד העול הגדול שהצמח צדק היה צריך לשאת על כתפיו - היה עליו להתמודד מול רדיפות רבות מצד ממשלת הצאר.

היהודים חוו אז תקופה נוראה ברוסיה. הם היו תחת שלטונו של ניקולאי הראשון - שלטון שתחתיו נעשה ניסיון מתמשך להכחידם, על ידי ניתוקם מכל מקורות הפרנסה; וכמו-כן על ידי פעולות דיכוי הכי קשות, עם ניסיון לגזור שמד על אלפי יהודים¹.

היה זה בזמן הקנטוניסטים, כאשר ברחוב היהודים שררה בהלה וזוועה. ילדים הופרדו בכוח מידי אמותיהם, וגברים נלקחו מנשותיהם ונהפכו לחיילים, כאשר משמעות הדבר אז היתה - להיעלם לגמרי!

הפחד והבהלה בזמן ההוא לא מנעו מהצמח צדק להמשיך בפעילותו - הן בנוגע לסיוע ליהודים להיות בעלי-מלאכה ועובדי אדמה, והן בנוגע למוסדות התורה. ככל שהשונאים קשים יותר מבחוץ - כך יותר ויותר הוצרכו היהודים להיות חזקים מבפנים.

אך המשך פעילותו הביאו עליו רדיפות ומסירות.

אחת מהרדיפות הראשונות ביותר שהיו נגד הצמח צדק - היתה בקשר לסיפור הכאוב של בעיית העגונות. ברחוב היהודי היו אז עגונות רבות, בשל מספר רב של בעלים צעירים שברחו מבתיים כדי להיפטר מהשירות הצבאי, או בשל אלו שאכן נלקחו לשירות הצבאי.

הצמח צדק היה קפדן בשאלת העגונות. הוא היה נגד התרת העגונות לנישואין, כל עוד לא נקבע באופן מוחלט מה אירע לבעליהן².

אך היו מקרים שבהם גילה הצמח צדק, ממש ברוח-הקודש, היכן נמצאים הבעלים האבודים, ואיחד את המשפחה.

אירע פעם שאשה הגיע לקונן על כך שהיא עגונה זמן רב, ודרשה שיתירו לה להתחתן.

"סעי לפולוצק" - אמר לה ה"צמח צדק".

היא נסעה לפולוצק, מבלי להבין לשם מה שלח אותה הצמח צדק לשם, אך למרבה ההפתעה פגשה שם את בעלה...

כמו כן מסופר אודות מקרה שבו אשה דרשה היתר, לאחר שבעלה נעלם במשך שנה וחצי.

"זאת אעשה רק לאחר שהרב של העיירה ההיא יורה על כך" - אמר הצדיק, ונקב בשם רבה של עיירה מסוימת. האשה נסעה לאותה עיירה, וכמה גדולה היתה הפתעתה כאשר מצאה בה את בעלה.

סיפורים אלו פרסמו את שמו של הצמח צדק כ'בעל מופת', שידוע דברים

ברוח-הקודש. הדבר הרגיו מאד את מתנגדיו. התוצאה היתה שערכו נגדו 'מסירה' [= הלשינו עליו], שהוא 'מקובל', המשתמש בקבלה מעשית כדי להגיע לדברים על-טבעיים - דבר שנחשב אז בממשלה הצארית לפשע. ז'נדרמים נשלחו מיד לליובאוויטש, ולמרות שהורשה לצדיק להישאר בביתו [בחצירו], הם הטרידו וייגעו אותו תקופה ארוכה בשאלות שונות, והוא היה תחת מאסר.

בשנת תר"ד נקרא הצמח צדק לפטרבורג לאסיפה הראשונה של הרבנים, על ידי הממשל. כעבור שנה נקרא לאסיפה נוספת, וכשהגיע אליה - נאסר. הפעם היתה זו רשעות לשמה, כחלק מהמדיניות הצארית ברדיפת יהודים. ניקולאי רצה בהעברת היהודים על דתם, והנה יש לו כאן אדם המנהל פעילות חזקה לחיזוק היהדות ולחיזוק התורה!

לראשונה נוכח הצאר שהחסידות הינה "סכנה", משום שיש בה כוח רב להחזיק את מעמד היהדות.

זמן רב הוגיעו את הצמח צדק בשאלות, ואיימו עליו בהשלכתו לכלא. אך תוך זמן קצר שחררוהו והוא שב לליובאוויטש כדי להמשיך משם את פעילותו הגדולה, כאשר המענה שלו לרדיפות הצאר היה פתיחת הישיבה מחדש. את הישיבה בליובאוויטש שהיתה סגורה במשך תקופה, פיצל לסניפים בעיירות שונות, והעמיד את הסניפים תחת השגחת חסידי חב"ד נודעים.

באם היתה סכנה להחזיק את הישיבה במקום אחד - הוא חילקה במקומות שונים, בעשותו את אשר עשה יעקב אבינו, כאשר היה צריך לפגוש את עשו, שחילק את המחנה לחלקים, כדי שאם יותקף חלק אחד - יוכלו האחרים להינצל...

בשנת תרט"ו, לאחר ייסוד הקולוניה טשעדרין, נעשתה נגד הצמח צדק 'מסירה' חדשה, הפעם בקשר לכספי קופת רמב"ן³ שהי אוסף עבור ארץ ישראל.

בעיותיהם של היהודים ברוסיה עצמה היו מספיק גדולות והצדיקו התמסרות מלאה רק לבעיות המקומיות. אך הצמח צדק גם לא היה יכול לשכוח אודות ארץ ישראל. ארץ ישראל היתה עבורו כל כך חשובה, ואולי אף חשובה יותר מאשר כל הבעיות הנוכחיות של היהודים במדינת הצארים.

עוד לפני שהצמח צדק השתחרר לגמרי מהעלילה הזאת, ריחפה כבר על ראשו סכנה חדשה; הפעם חמורה מאד - עלילת דם!

היה זה בקשר לעלילת הדם בסרטוב (סאַראַטאָוו). סרטוב אכן רחוקה מליובאוויטש, ולא היתה אמורה לנגוע אישית בצמח צדק. אך הגוֹבֶרְנָטוֹר [מושל המחוז] של סרטוב "קיבל הוכחה", שהדם הנוצרי שהיהודים

"השיגו" בסרטוב נשלח לליובאוויטש, עבור הרבי מליובאוויטש, שלא היה יכול לשבת ל'סדר פסח', אלא אם כן יטבול את המצה-שמורה שלו בדם נוצרי...

ה'שמורה' שהיתה נאפית ב'חצר' ליובאוויטש, היתה, כפי שניתן היה לשער, תחת השגחה קפדנית. רק יראים ושלמים, חסידים נבחרים, רבנים וצדיקים, היו עוסקים בכך. הגוברנטור, שבפניו הוצגו כל הפרטים, אמר, כי זוהי ההוכחה הטובה ביותר שנעשה שימוש בדם נוצרי; אחרת לא היו עושים התארגנות כזאת באפיית ה'שמורה'...

הוא דרש מיד שיאסרו את הצמח צדק. דרישתו היתה אמורה לעבור דרך פטרבורג, מאז שליובאוויטש היתה תחת 'גובערניע' אחרת. אך מפטרבורג כבר נקרא הצמח צדק לאסיפה השלישית שהתקיימה בשנת תרט"ז; הצמח צדק שוב היה מאלו שנקראו לפטרבורג. חיכו אם-כן שיגיע לפטרבורג לאסיפה, ושם עצרו אותו לבירור אודות התלונה של עלילת הדם. אך לאחר חקירה שחררוהו.

למרות שכמה מה'מסירות' נגד הצמח צדק היו בוודאות תוצאה של המלחמה הישנה של המתנגדים בחסידים, אך בזמן זה עצמו הונח הגשר שחיבר בין העולם החדש לעולם המתנגדי.

הצמח צדק עצמו ביקר שורת ערים, שהיו בעבר מבצרי התנגדות, וכן הגיע לביקור בוילנה עצמה.

ביקור זה הרעיש בזמנו את הציבור כולו. התעניינות מיוחדת היתה סביב ה'טיש' שניהל הצדיק בוילנה. בוילנה הלמדנית-המתנגדית לא היתה שאלה אודות החסידות שבודאי יאמר הרבי. שם שאלה היתה רק ב'לומדות' בתורה, ו'תורה' משמעותה דבר הלכה. ובכן, הניחו אלה על השולחן עוגה שנפרסה לפרוסות, ועוגה שלימה, ורצו לראות על איזה מהן יעשה הצמח צדק את הברכה.

על פי הדין יש לעשות את הברכה על העוגה השלימה. אך הצמח צדק הפתיע את הנוכחים כאשר אמר ברכה על העוגה החתוכה.

כשנשאל על כך שעשה הפוך מהאמור להיות על פי הדין - ענה, שאף שהדין השולחן ערוך ברור, עם זאת במקרה זה, כאשר יושבים בשולחן אחרים - אז השאלה תלויה במה בעל-הבית מתכוון לכבד. ובאם בעל-הבית הניח עוגה שלימה וחתוכה יחד; ברור שאת השלימה הניח רק כדי לכבד, ליפות את השולחן, ורצונו הוא שיאכלו מהחתוכה. באופן כזה תהיה זו 'גזילה' אם יעשו ברכה על השלימה.

1. ע"י גזירת הקנטוניסטים, כדלהלן.
2. לא ברור מה הקפדה יש בכך, כאשר כך הוא מן הדין. ויל"ע.
3. קופת רבי מאיר בעל הנס.
4. = מחזו. [לא ברור].

אוצרות גאולה

י"ג מנחם-אב, "יותר חזק משמח"ת":

הרבי מבקש למסור ליהודים בבריה"מ "א פריילאכן גרוס"...

בי"ג מנחם-אב תש"א נערך כינוס 'צבאות ה' אצל הרבי, ובסיומה עודד הרבי את השירה "נייעט נייעט ניקאווא" בצורה יוצאת דופן! לפני כן אמר הרבי את הדברים הבאים:

"והעיקר, שתיכף ומיד תתקיים תפלתו של משה רבינו - כולל גם משה רבינו שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר - להכנס לארץ ישראל, יחד עם כל בני", "בנערינו בזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו", בגאולה האמיתית והשלימה.

ואז יראו בפועל ובגלוי ש"אין עוד מלבדו" (כמ"ש בפרשת השבוע) - שלכן ינגנו עתה הניגון "נייעט נייעט ניקאווא", שזהו התוכן ד"אין עוד מלבדו", "ומלכותו בכל משלה".

ועוד והוא העיקר - שמתוך שמחה הכי גדולה, "בשמחה תצאו ובשלום תובלון" כאו"א מאתנו ביחד עם כל עם ישראל, לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, ולבית המקדש השלישי, "מקדש אדניי כוננו ידיך" - "אימתי יבנה כו' בזמן שה' ימלוך לעולם ועד".

[הש"ץ שי' התחיל לנגן "נייעט נייעט ניקאווא". אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן ניגון הקפות לאביו הרלו"צ ז"ל.

אח"כ נתן להמדריכים והמדריכות שיחיו מטבעות של עשר סענט, כדי לחלק לכל אחד ואחת מהילדים והילדות שיחיו ג' מטבעות.

בצאת כ"ק אדמו"ר שליט"א, פנה לא' החסידים שנוסע למדינת רוסיה, וברכו בנסיעה טובה ובהצלחה, והורה לו למסור שם "א פריילעכן גרוס" דרישת-שלום שמחיה, והוסיף, שיקח עמו סרט "ווידאו" מכינוס זה (ואם לא יהי' מוכן קודם נסיעתו, שישלחו אליו לשם), להראות שם].

(י"ג מנחם-אב תש"א - תורת מנחם שם ח"ד עמ' 114)

2. כנראה להראות את עידוד השירה הנ"ל על ידי הרבי. ראה יומן "בית חיינו" מאז, וכן יומן של א' התמימים (מרכז יהושע יעקובוביץ) שבו נכתב: "ואין לתאר חזק השירה שהיתה כאן... יודעי דבר אמרו שהי' יותר חזק משמח"ת..."

1. יצוין כי שבועות אחדים לאחר מכן התחולל נסיון ההפיכה הידוע (הראשון) בבריה"מ, ורק בדרך נס נעצר באיבו. ואולי יש קשר בין אמירה זו והריקוד הבלתי נגזר "נייעט נייעט ניקאווא" - לעצירת ההפיכה. "אתה יודע רוי עולם".

מערכת "אוצרות ליובאוויטש"

איתור מקורות מידע: כמה מהת' באה"ק | עריכה: אלישיב הכהן קפלון | לתגובות: otsrotlyubavitsh@gmail.com

חברי מערכת: הת' י. גורליק. הת' י. קפלון.

אתר העיירה ליובאוויטש: www.mylubavitch.org

רשימות ורשמים

אנו שמחים להגיש בזה קטעי יומן משנת תשמ"ו, לפני ארבעים שנה. היומן מתאר את חיי הישיבה בכפר חב"ד במשך אותה שנה, בצילם של החסיד המופלא ר' מענדל פוטרפאס ע"ה ודמויות נוספות, כאשר השמועות המגיעות מ-770 וכמובן השידורים התכופים של התוועדות הרבי - מכניסים לזאל אווירה מיוחדת, חסידית ותוססת. כרגיל ביומן כזה, נרשמו חלק מהדברים בקיצור ובראשי תיבות. לכן כדאי שנקדים כי "ר"מ" סתם הוא ר' מענדל פוטרפאס ע"ה. כמו כן, כאשר צויין שהתוועד אחד המשפיעים - באים אח"כ מיד [ללא הקדמת "פתח ואמר" וכיו"ב] נקודות אחדות מדבריו, קרוב ללשונו ולסגנונו.

כשר' מענדל 'ירד' על ר' בערל קסלמן, על קרירותו...

וגם: המבצע שלא ייאמן - בניית 770 במהירות-שיא

{י"ב}

כו תמוז
בש"ק התוועד ר"מ שי'. שליחות, במה שלא רוצים ומה שלא יכולים דווקא. דיבוק חברים כו'.
ישב שם ר"ח שי' שרייבר, נתן דרשה, שאנחנו הפצעים שמשיח חובש כו', ואנו המעכבים כו'. מהרה ייגלה.

כז תמוז
אד"ש דיבר בשבת בחריפות, על המזכ', וועד השכונה, כ-50 דקות, וכפי הנראה מה ששמענו בחזרה מר"י שי' הוא מעט מזעיר.

כט תמוז
נודע שהבחורים נכנסו לענין, ולחצו את הרד"ר שיתחרט וכו', ואש המחלוקת בוערת ה". מאד"ש יצאה תשובה בנוגע להבחורים שי' (מה שמתעוררים) לשאול את הרבנים. הרבנים פסקו שאין להם להתערב, אמנם הבחורים טענו שע"פ הוראת (שעה ד) אד"ש, צריכים להראות מ"מ, וגם לשמוע טענותיהם. עד כאן מה שידוע בינתיים.
אד"ש עודד את י'. ברוק על הבחירות כו'.

א מנחם אב
גמרתי בשעטומ"צ הי"ב פרקים.
"מחר יום הדין", כולם מתווחים לקראת אסיפת ההנהלה מחר בנוגע לקבוצה, ומצפים לישועה קרובה.
במשך השבועיים האחרונים מתהלכות עשרות שמועות, מהן תואמות ומהן סותרות, וכולם מתנחמים בתנחומין של הבל, כי מסתמא אא"פ לידע דבר עד שיהי'.

ג מנחם אב
קיבלתי ידיעה ראשונה אודות הקבוצה.

ד מנחם אב
ר' מענדל שי' התוועד. סיפר על התוועדות ר"י פייגין בתשעת הימים, ותיאר ההתוועדות וכו'. תמים צריך לידע שמקומו בתו"ת אפי' אם קורה שהיציאה"ר התלבש עליו וכו'. משל מהגויים שהיו חוטפים לחם אע"פ שהיו מכים אותם בו בזמן, כי זהו חיותם.
בכלל היתה התוועדות מעניינת.

טז תמוז
בשידור התייחס אד"ש מעט לבנין בדרך אגב.
ה' מאמר (כעין שיחה) ארוך במיוחד, ד"ה יהי הוי' אלוקינו עמנו גו'. ארך למעלה מחצי שעה.
י"ל בו ביום בהנחה פרטית (כת"י).

יז תמוז
דברי כיבושין בסוף הצום, למעלה משעה (בית הבחירה, ענין הבחירה כו').

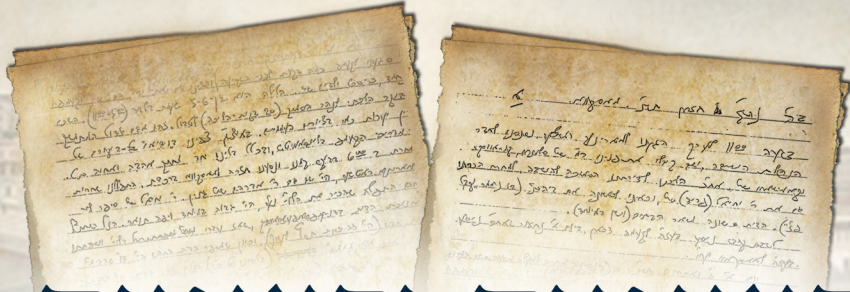
י"ח תמוז
בליל שבת ה' מנין ב-770 [שבכפר].

י"ט תמוז - ש"ק
אחר התפלה [בישיבה] הלכתי ל-770, מחזה מיוחד, למעלה בזאל הקטן ישבו כמה עובדים והתפללו, ר"ש פלדמן, ר"ח שרייבר, ר"ז גופין, ועוד, ועוד הרבה בחורים ואברכים. גם אני התפללתי שם, אח"כ ירדתי להתוועדות. כל הקומה התחתונה מלאה בשולחנות כל טוב, ומתוועדים בשמחה וצהלה. לעופרי נולד בן ב"ב תמוז בהשגח"פ, והברית התקיימה ב-770. גם דודי הגיע עם כל משפ'. הרב אשכנזי ור"מ שניאור התוועדו שם, והתנהל ויכוח אדיר ביניהם, האם זהו בית של הרבי שליט"א (הרב) או של אדמו"ר הקודם (ר"מ). ביאור דעת ר"מ, דאמנם הרבי מתכוון לאדמו"ר הקודם, ובתור חסידים צריכים כבי' לחלוק על הרבי בדבר זה, ולהגיד אנו רוצים אותך דווקא כו'. הרב טען שזהו ענין א', וזו כוונת אד"ש כו'. ר"ב שי' גופין סיפר סיפור מענין (נמצא ברשימותיי), והעידה כפ"ח צהלה ושמחה.

כ תמוז
גמרתי הי"ז מאמרים.

כ"ב תמוז
נגמר רוב העימוד בעזה"ת.

כד תמוז
בליל ששי התוועד ר"ז שי'. ההתוועדות החלה ב-12:30 בערך עד 5:00. עובדי ה' בגופם דווקא. כשמראים מה שחסידות פעלה - לא מספיק להראות שפעלה כנשמה, אלא פשוט שהענינים הגופניים נראים אחרת, וד"ל.
צריך אצל הרבי לשכוח על ההרגשים, אך לא על עצם התפלה.

רשימות ורשמים

כתתו לביהכ"נ, לאחר שנודע לו באמצע התוועדות שאנו מתוועדים במרכז. הי' קצת בגילופין. למי יותר קל לעשות מ'אני' - אין - לר"ש באריסעווער? או לנו. (אוי אלישיב, ביסט א חיצון).

ה מנחם אב
עשה לך רב. בחינות כו'.

ב אלול
היתה התוועדות נפלאה מר"מ שי'. "ירד" הרבה על ר"ד שי' קסלמן בחרפות רבה, על קרירותו וכו'. סיפר סיפורים ותיאר תיאורים מלפני 60 שנה בשייבה. ראה השמטה בסוף היום.

ז מנחם אב
הבוקר בחסידות נמנו וגמרו שבלילה תהי' בחינה בחסידות, ע"פ דברי אד"ש. הי' קצת "ויצעקו" וכו' - ובלילה הי' מבחן בג' קבוצות, ר"י גרומן, רלוי"צ גינבורג, ר"ד קסלמן. מבחנים בעיונא, בגירסא.

ה אלול
קיבלתי את כרטיס הנסיעה לכ"א אלול בעזה"י. בערב ב-6:45 קראו לאסיפה לכל הקבוצה. פתח את האסיפה ר"מ שי': תלמודו בידו, להיבחן נגלה וחסידות ולא לעשות בזיונות כו'. פירט את דבריו הר"י שי' ור"מ שי', לשנות את התדמית שנוצרה על הקבוצה כו'. חתם את האסיפה ר"מ שי', לחזור על המאמרים כו' והצלחה רבה וכו'.

ז מנחם אב
א' הת' תלה פתק בשייבה בקשר לדברי אד"ש בשב"ק, שעל' הת' להישאר בשייבה היום, אע"פ שלא תהי' השגחה וכו'. נבחתי עיונא אצל הת' בנימין שי' כהן.

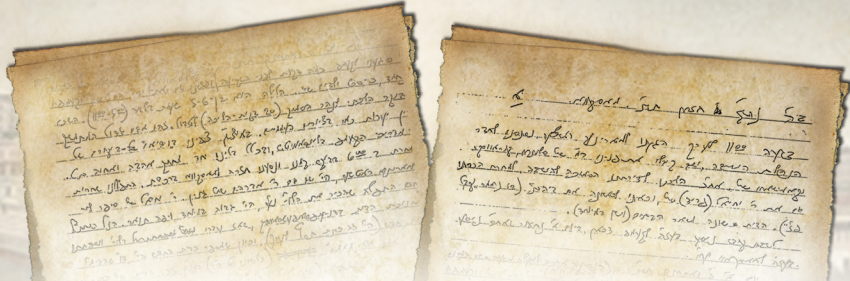
י מנחם אב
אשרתי כל החומר והבאתיו לביה"ד.

כ"ה מנחם אב
התוועדות עם ר"מ שי'. ביטול הוא שלא יתפעל מעניני עוה"ז: לא שירגיש טוב פון גארניט, און ניט עס זאל אים ווערן ניט גוט פון גארניט. [= לא שירגיש טוב ממה שחסר-ערך [עניני העולם], ולא שיהיה לו 'לא טוב' ממה שחסר-ערך].

כט מנחם אב
נרפס הקובץ.

ל מנחם אב
ליל ששי נסענו לנחה"ח להכנסת ס"ת של יהודי רוסיא. כשחזרנו ישבנו להתוועד כמנין בחורים בביהכ"נ המרכזי. באמצע ההתוועדות הגיע ר"ז שי' גופין עם כל

1. אחד משני הקבלנים הראשיים שניהלו במסירות את בניית 770 בכפר. ראה כמה תיאורים על כך במדור זה בגיליון הקודם. חשוב לציין כאן את תיאורו המיוחד של האדריכל החבר'י הר"ה ח"ר' מרדכי שי' גורליק, על השתלשלות האירועים עד לסיומם הטוב, ב"כפר חב"ד" גיליון 2165.
2. דומה, הקבלן השני.
3. בסה"מ תרפ"ח, שהיו צריכים להיבחן שקו"ט [אצל הר"ד קסלמן ע"ה] כתנאי ל'קבוצה', בנוסף ל"ב פרקי תניא, "אותיות".
4. מה שדובר בש"ק בהתוועדות הרבי.
5. ראה ביום הבא.
6. שעל פי דברי הרבי, על הת'.
7. = לבית הדפוס, יד החמשה - לר' שולם פלדמן ע"ה. מנהל הדפוס. [כאמור בגיליון קודם, מדובר בקובץ פלפול התמימים של הישיבה].
8. לפי תפיסת ר"מ.
9. [אולי נרשם בפנקסים?]

רשימות ורשמים

שיר של יום

אנו מגישים בזה פתגם נבחר מתוך ספר "היום יום", לעידוד הבנת הפתגמים לאשורם ולעומקם, מתוך הספר "היום יום לעם".

לאהוב יהודי - זה בעצם לאהוב את ה'

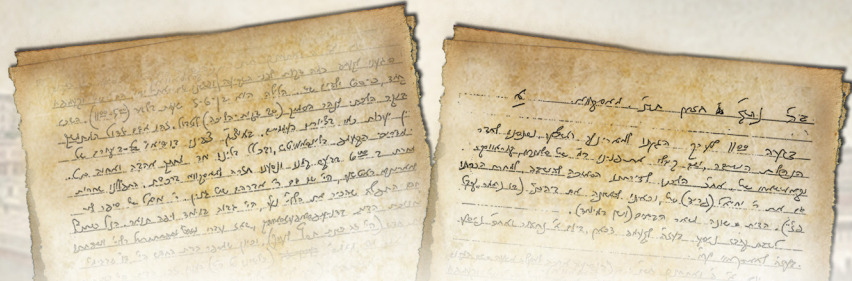
יב מנחם אב

אדמו"ר הזקן אמר משמו של המגיד ממזריץ', שצטט את הבעל שם טוב: מצות "ואהבת לרעך כמוך"⁶³¹ היא כמו פרוש לצווי "ואהבת את ה' אלקיך"⁶³²: כאשר רוחשים חבה ליהודי, זוהי בעצם אהבת ה', כיון שביהודי יש "חלק אלקה ממעל"⁶³³, ולכן כאשר אוהבים יהודי, דהינו את פנימיותו, ממילא אוהבים את הקדוש-ברוך-הוא.

631. ויקרא יט, יח.

632. דברים ו, ה.

633. תניא פרק ב', על פי איוב לא, ב.

רשימות ורשמים

ליובאוויטש עכשיו

ילדי השלוחים מבקרים בעיירה ליובאוויטש

מאה וחמשים חניכי קעמפ "גן ישראל - צעירי השלוחים" ממוסקבה, ערכו לאחרונה ביקור מיוחד בעיירה ליובאוויטש. השליח לליובאוויטש הרב גבריאל גורדון קיבל ואירח את הבאים, וסיפר להם על העיירה ההיסטורית "אז והיום". הקעמפ, הממוקם במוסקבה, מיועד לילדי השלוחים מרחבי הערים ברוסיה והמדינות הסמוכות.

כ"ב תמוז תשפ"ו.
הילדים באוהל הק', בציוני
הקודש של רבותינו נשיאינו.
[עבודות השיפון וכו' באוהל
הק' עדיין לא הושלמו].

הילדים בפעילות למרגלות
המבנה המשוחזר של ישיבת
תומכי תמימים
("הזאל הגדול").

באדיבות השליח הרב גבריאל גורדון האחראי על שימור ופיתוח המקומות הקדושים בליובאוויטש